
Dos contes

per Donald Barthelme

ALGUNS DE NOSALTRES HAVÍEM ESTAT AMENAÇANT EL NOSTRE AMIC COLBY

Alguns de nosaltres havíem estat amenaçant el nostre amic Colby durant molt de temps, per com es comportava. I ara ja havia anat massa lluny, així que vam decidir de penjar-lo. Colby va dir que només perquè hagués anat massa lluny (no va negar pas que hagués anat massa lluny) no se l'havia necessàriament de penjar. Anar massa lluny, va dir, era una cosa que tothom feia, de vegades. No vam prestar gaire atenció a aquest raonament. Li vam preguntar quina mena de música voldria que es toqués durant l'execució. Va dir que ja s'ho pensaria, però que decidir-ho li prendria un cert temps. Li vaig fer notar que ho havíem de saber ben aviat, perquè Howard, que és director d'orquestra, hauria de llogar i fer assajar els músics i no podria començar a fer tot això fins que sabés quina mena de música hi hauria. Colby va dir que sempre li havia agradat molt la Quarta Simfonia d'Ives. Howard va dir que això era una «tàctica dilatòria» i que tothom sabia que la simfonia d'Ives era gairebé impossible de tocar, i que caldrien setmanes d'assaigs, i que la mida de l'orquestra i del cor ens col·locaria molt pel damunt del pressupost per a la música. «Sigues raonable», va dir a Colby. Colby va dir que tractaria de rumiar alguna altra cosa una mica menys difícil.

Hugh estava preocupat per la redacció de les invitacions. ¿Què passaria si alguna d'elles queia en mans de les autoritats? Sense cap mena de dubte, penjar Colby era illegal, i si les autoritats s'assabentaven de quin era el pla,

era ben probable que vinguessin i tractessin d'embolicar-ho tot. Jo vaig dir que encara que era gairebé segur que penjar Colby era illegal, teníem un perfecte dret *moral* a fer-ho, perquè era amic *nostre*, perquè ens *pertanyia* en diversos i importants sentits i perquè, al capdavant, havia anat massa lluny. Vam acordar que les invitacions serien redactades de tal manera que la persona convidada no sabés amb seguretat a què se la invitava. Vam referir-nos al fet com a «un esdeveniment relacionat amb el senyor Colby Williams». D'un catàleg, vam seleccionar un tipus de lletra anglesa ben bonic, i vam triar un paper color crema. Magnus va dir que ell s'encarregaria de fer imprimir les invitacions i que es demanava si hauríem de servir begudes. Colby va dir que creia que estaria molt bé servir begudes, però el preocupava la despesa que això podria representar. Amablement, vam dir-li que la despesa no importava, que al capdavant érem els seus benvolguts amics, i que si un grup dels seus benvolguts amics no podien aplegar-se i fer el fet amb una mica d'*éclat*, doncs, on aniríem a parar? Colby demanà si a ell també se li permetria de fer copes, abans del fet. Vam dir-li: «Oh, i tant.»

La següent cosa de la qual calia tractar era la forca. Cap de nosaltres no sabia gran cosa sobre disseny de forques, però Tomás, que és arquitecte, va dir que en buscaria en llibres vells i que en dibuixaria els plànols. La cosa més important, pel que recordava, era que la trapa funcionés perfectament. Va dir que poc més o menys, comptant-hi la feina i els materials, la cosa no ens hauria de costar més de quatre-cents dòlars. «Bon Déu!», va dir Howard. Va preguntar que què era el que Tomás pensava utilitzar: palissandre? No, tan sols pi de bona qualitat, va dir Tomás. Victor demanà si el pi sense pintar no oferiria un aspecte una mica diguem-ne «bast», i Tomàs li respongué que creia que no duria pas gaires problemes envernissar-lo de color noguera fosca.

Jo vaig dir que encara que la cosa calia fer-la realment ben feta i tot això, creia també que quatre-cents dòlars per una forca, a més de la despesa que suposaven les begudes, les invitacions, els músics i la resta, era una mica massa, i que ¿per què no utilitzàvem, simplement, un arbre: un roure ben bonic, o alguna cosa similar? Vaig fer notar que com que l'execució tindria lloc en juny, els arbres estarien gloriosament esponerosos, i que utilitzar un arbre no solament afegiria una mena de sentiment «natural», sinó que era estrictament tradicional, sobretot a l'Oest. Tomás, que havia estat fent esbossos de forques en dorsos de sobres, ens va recordar que un penjament fet a l'aire lliure havia de preveure la possibilitat de pluja. Victor va dir que li agradava la idea de fer-ho a l'aire lliure, si fos possible a la riba d'algun riu, però va fer notar que hauríem de fer-ho a certa distància de la ciutat, la qual cosa comportava el problema de dur-hi els convidats, els músics, etc., fins al lloc i, en acabat, tornar-los a la ciutat.

Arribats a aquest punt, tothom va mirar Harry, que té un negoci de lloguer d'autos i camions. Harry va dir que creia que podria arrebregar prou *limousines* i encarregar-se del transport, però que caldria pagar els conductors. Els conductors, va assenyalar, no eren pas amics de Colby i no havíem d'esperar que fessin el servei de franc, igual que tampoc no treballarien de franc ni el cambrer ni els músics. Va dir que tenia unes deu *limousines*, que utilitzava sobretot per a funerals, i que, probablement, trucant a amics seus d'aquest mateix negoci, podria obtenir-ne unes altres dotze. Va dir també que si ho feien a l'exterior, a l'aire lliure, valdria més que pensessin en una tenda o en alguna mena de vela que cobrés, com a mínim, els principals i l'orquestra, perquè, si plovia durant l'execució, creia que tot plegat oferiria un aspecte bastant funest. Pel

que feia a triar entre una forca i un arbre, va dir que no hi tenia preferències i que creia que qui realment havia de triar era Colby, ja que era el seu penjamet. Colby va dir que, de vegades, tothom anava massa lluny, i preguntà si no érem una mica draconians. Howard, ben estricte, va dir que tot allò ja s'havia discutit i què volia: forca o arbre? Colby demanà si podia triar l'afusellament. No, va dir Howard, no podia pas. Howard va dir que un afusellament no faria més que inflar Colby de vanitat —tot allò d'embenar-li els ulls, i el detalllet de la darrera cigarreta— i que Colby ja havia begut prou oli sense tractar de fer-se l'important amb comèdies innecessàries. Colby va dir que ho sentia, que no ho havia dit en aquell sentit, que triava l'arbre. Tomás, disgustat, arrugà els esbossos de forca que havia estat fent.

Aleshores va venir la qüestió del botxí. Pete va preguntar si realment en necessitàvem cap. Perquè si utilitzàvem un arbre, el llaç de la corda podia ser ajustat a la mida escaient i, simplement, el que Colby hauria de fer és saltar des d'alguna cosa: una cadira, un tamboret o alguna cosa. A més, va dir Pete, dubtava molt si hi havia pel país gaires botxins *free-lance*, ara que s'havia suprimit la pena capital totalment —temporalment— i que probablement hauríem de fer-ne venir un d'Anglaterra o d'Espanya, o d'algún país sud-americà i, fins i tot si ho féssim, ¿com podríem saber per endavant que l'home era un professional, un botxí de debò, i no només un aficionat amb fam de guanyar calés, que faria la feina barroerament i ens avergonyiria a tots, davant de tothom? Vam estar d'acord que Colby, simplement, hauria de saltar des d'alguna cosa, i que no era pas d'una cadira que havia de saltar, perquè això seria, ens semblava, extremament xaró: una cadira de cuina, vella, sota el nostre preciós arbre... Tomás, que té una forma ben moderna de veure les coses i no té por de les innovacions, va proposar que Colby s'estigués dempeus sobre una gran pilota de goma de deu peus de diàmetre. Això, va dir, permetria una «caiguda» prou bona i, a més, immediatament s'allunyaria rodolant, per si de cas després de saltar Colby canviava sobtadament d'idea. Ens recordà que, en no utilitzar un botxí normal, estàvem collocant una bona part de la responsabilitat per l'èxit de l'afer en el propi Colby, i que —tot i que estava ben segur que Colby es comportaria honorablement i no faria avergonyir els seus amics en el darrer moment— se sap que, en moments així, els homes actuen una mica indecísament, per la qual cosa, la pilota de goma de deu peus de diàmetre, que probablement podríem fabricar per pocs diners, ens asseguraria un èxit tan rotund que fins els pardals farien acrobàcies als fils elèctrics.

En sentir esmentar els «fils elèctrics», Hank, que havia estat callat tota l'estona va parlar de cop i volta i va dir que es preguntava si, per comptes de corda, no seria millor utilitzar filferro: seria més eficient i, fet i fet, més amable amb Colby, va suggerir. Colby va començar a prendre una coloració una mica verdosa, i no el blasmo pas, perquè, certament, hi ha alguna cosa d'extremament desagradable quan penses que et penjaran amb filferro per comptes de corda: et fa venir una mena de basques, quan hi penses. Vaig rumiar que era realment ben desagradable que Hank fos assegut allà, parlant de filferro, just quan, amb la idea de Tomás sobre la pilota de goma, havíem resolt el problema de des d'on hauria de saltar Colby, així que ràpidament vaig dir que l'ús del filferro era fora de lloc, perquè faria mal a l'arbre —quan tot el pes de Colby el sacsegés, segaria la branca en què fos lligat— i, en aquests dies d'incrementat respecte pel medi ambient, no voldríem pas això, oi? Colby em féu una mirada d'agraïment, i la trobada es dispersà.

Tot es va desenvolupar ben tranquil·lament, el dia del fet (la música que

Colby va triar finalment era estàndard, Elgar, i Howard i els seus nois van tocar-la bé). No va pas ploure, hi assistí força gent, i no se'ns va acabar ni el *scotch*. La pilota de goma de deu peus havia estat pintada d'un verd fosc que combinava molt bé amb aquell paratge bucòlic. De tot l'episodi, les dues coses que recordo millor són la mirada de gratitud que Colby em va fer quan vaig dir el que vaig dir sobre el filferro, i el fet que ningú no ha tornat mai a anar tan lluny.

EL NOU MEMBRE

El que presidia va fer notar que hi havia un home fora de la finestra, que mirava endins.

Els membres del comitè miraren cap a la finestra i trobaren que l'observació del que presidia era correcta: hi havia un home fora de la finestra, que mirava endins.

El senyor Macksey va proposar que el fet constés en acta.

El senyor O'Donoghue va secundar-ho. La moció fou aprovada.

La senyora Brown es preguntava si calia que algú sortís a parlar amb l'home que hi havia fora de la finestra.

La senyora Mallory suggerí que el comitè actués com si l'home que hi havia fora de la finestra no hi fos. Potser se n'aniria, suggerí.

El senyor Macksey va dir que aquella idea era excellent i, per això, la va presentar com a moció.

El senyor O'Donoghue es preguntà si el fet requeria una moció.

El que presidia va decidir que l'home que hi havia fora de la finestra i que mirava endins no requeria pas una moció.

Ellen West va dir que tenia por.

El senyor Birnbaum va dir que no hi havia de què tenir por.

Ellen West va dir que l'home que hi havia fora de la finestra li semblava més gros que no pas un home. Potser no era humà, va dir.

El senyor Macksey va dir que allò era una ximpleria i que, probablement, no era més que un home molt gros.

El que presidia recordà que el comitè tenia un bon nombre de punts apremiants a l'ordre del dia, i preguntà si la reunió podia seguir endavant.

No amb aquella cosa allà fora, va dir Ellen West.

El que presidia va exposar que el següent punt a tractar era l'afer de la noia Worth.

El senyor Birnbaum va fer notar que la noia Worth ho havia estat fent bastant bé.

El senyor Brown va dir que potser una mica millor que bé, opinava ella.

El senyor O'Donoghue va dir que la millora era ben remarcable.

El que presidia va fer notar que el terreny en que treballava la noia Worth, no solament era ben complex sinó que, a més, era un tema en el qual ben poques dones s'havien pogut fer un lloc.

La senyora Brown va dir que havia conegut prou bé la mare de la noia, i que era una persona extremament agradable.

Ellen West va dir que l'home encara era fora de la finestra i que no s'havia mogut.

El senyor O'Donoghue va dir que, és clar, hi havia la possibilitat que la noia Worth ho estés fent massa bé.

El senyor Birnbaum va dir que, certament, hi havia una categoria que podríem definir com a «massa bé, massa aviat».

El senyor Percy preguntà quina edat tenia la noia en aquell moment i li respongueren que trenta-cinc anys. Aleshores, va dir que allò no li sonava pas a «massa aviat».

El que presidia en demanà una moció.

El senyor O'Donoghue va proposar que un auto s'endugués la noia Worth per endavant.

El senyor Birnbaum ho va secundar.

El que presidia demanà de discutir-ho.

La senyora Mallory va preguntar si el senyor O'Donoghue proposava un accident fatal. El senyor O'Donoghue va dir que sí.

El senyor Percy va dir que pensava que un accident fatal, tot i ser conforme amb els procediments usuals del comitè, era sempre menys interessant que alguna altra cosa que deixés la persona viva, de tal forma que la situació de la persona fos encara, d'alguna manera, «oberta».

El senyor O'Donoghue va dir que el ben conegut liberalisme del senyor Percy era una deu constant de fortalesa i d'encoratjaments per a tots i cadascun dels membres del comitè, igual que la seva ben coneguda clarividència.

La senyora Mallory va preguntar si no semblaria que el comitè castigava l'excel·lència.

El senyor O'Donoghue va dir que el comitè no s'havia pas de preocupar, ni ara ni mai, pel que les coses semblaven.

Ellen West va dir que creia que l'home que hi havia fora de la finestra, mirant endins, escoltava. Va recordar al comitè que se suposava que les deliberacions del comitè s'havien de fer *in camera*.

El que presidia va dir que l'home no podia sentir pas a través del vidre de la finestra.

Ellen West va preguntar-li si n'estava segur.

El que presidia va demanar si Ellen West voldria ser transferida a algun altre comitè.

Ellen West va dir que només se sentia segura en aquest comitè.

El que presidia li recordà que fins i tot els membres del comitè estaven sotmesos a les decisions del comitè, excepció feta del que presidia.

Ellen West va dir que s'adonava d'això i que volia proposar que la noia Worth s'enamorés d'algú.

El que presidia va recordar que hi havia una moció anterior que el comitè havia de considerar prèviament, i demanà si el comitè estava llest per votar-la. El comitè va dir que sí. La moció fou votada i resultà derrotada per 14 a 4.

Ellen West proposà que la noia Worth s'enamorés de l'home que hi havia fora de la finestra.

El senyor Macksey va dir el que vós voleu és dur-lo dins per tal que li puguem fer un cop d'ull.

Ellen West va dir bé, per què no?, si esteu tan segurs que és inofensiu...

El que presidia va dir que li semblava que, si invitaven a passar dins l'home de fora, es crearia una confusió de zones, cosa que seria impròpia.

El senyor Birnbaum va dir que no seria mala idea sí, de tant en tant, el comitè recollia una mica de *feedback* de la gent davant de la qual era responsable.

La senyora Mallory va dir que creia que la idea del senyor Birnbaum sobre el *feedback* era valuosa i intelligent, però que no aprovava que fessin que —només per proveir de *feedback* el comitè— un ésser humà tan tendre i bell com la noia Worth s'enamorés d'un individu desconegut amb hàbits peculiars evidentment ben demostrables: *vide* la finestra.

La senyora Brown va repetir que havia conegut la mare de la noia Worth.

El senyor Macksey va preguntar si Ellen West intentava que la relació amorosa de la noia Worth fos feliç o infeliç.

Ellen West va dir que no volia determinar en excés la relació amorosa d'una altra persona.

El senyor O'Donoghue va proposar que un *snowmobile* s'endugués la noia Worth per endavant.

El que presidia va dir que la proposta d'O'Donoghue era improcedent, i també que li semblava que el senyor O'Donoghue tractava de reintroduir una noció derrotada, tot disfressant-la una mica.

El senyor O'Donoghue va dir que, si li passava pel barret, podia passar-se tota la nit introduint noves mocions.

La senyora Brown va dir que havia de ser a casa a les deu, per rebre una trucada telefònica de llarga distància, des d'Oregon, de la seva filla.

El que presidia va dir que com que ningú no l'havia secundada, no calia discutir més la noció d'Ellen West sobre l'home que hi havia fora de la finestra. Com que hi havia quatre altres casos que el comitè havia de discutir, va insinuar si el cas de la noia Worth, que al capdavant no era pas tan urgent, no podria ser deixat de banda fins la següent reunió.

El senyor Macksey preguntà quins eren els altres casos.

El que presidia va dir que els del Dr. Benjamin Pierce, de Casey McManus, de Cynthia Croneis, i de Ralph Lorant.

El senyor Percy va dir que aquells noms no eren pas interessants. Per a ell.

El senyor Macksey va proposar que la noia Worth fos deixada de banda. El senyor Birnbaum va secundar-ho. La noció fou aprovada.

El senyor Birnbaum va preguntar si podia disposar d'un moment per fer una observació general relacionada amb el treball del comitè. El que presidia hi accedí gentilment.

El senyor Birnbaum va dir que, tot anant per aquí i per allà encarregant-se dels seus afers i això, havia observat que ara no hi havia gaires dones prenyades. Va dir que el dia abans havia vist una dona evidentíssimament prenyada esperant un autobús, i que havia recordat que en el darrer mig any no n'havia vista cap altra. Va dir que es demanava per què passava això i si no entrava dins l'àmbit d'actuació del comitè que hi hagués més dones prenyades per a benefici general de la comunitat, sense parlar de l'important que tot això era per al futur.

La senyora Mallory va dir que sabia per què passava allò.

El senyor Birnbaum va dir per què? i la senyora Mallory va somriure enigmàticament.

El senyor Birnbaum va repetir la pregunta i la senyora Mallory va tornar a somriure enigmàticament.

Oh la là, va dir el senyor Birnbaum.

El que presidia va dir que les observacions del senyor Birnbaum, ampliades en un cert sentit per la senyora Mallory, eren d'un interès considerable.

Va dir, a més, que tals afers eren part legítima dels temes dels quals s'havia d'encarregar el comitè i que, si se li permetia de parlar un moment, no pas

com al que presidia sinó, simplement, com a membre ordinari del comitè, apressaria, apressaria de ferm, per tal que Cynthia Croneis quedés immediatament prenyada i que tingués nens bessons.

Això això, va dir el senyor Macksey.

I què tal si fossin nen i nena?, va preguntar Ellen West.

El que presidia va dir que hi estava d'acord.

Es féu la proposta, que fou secundada, i votada unànimement.

Per moció del senyor Macksey, es va decidir que el Dr. Pierce guanyés cinquanta mil dòlars a la rifa.

La senyora Brown féu notar que, financerament, el Dr. Pierce ja estava prou ben establert.

El que presidia recordà als membres que la justícia no era pas problema del comitè.

Per moció del senyor Percy, es decidí que Casey McManus passés l'examen d'aptitud intel·lectual per a llicenciats, classificant-se en el deu per cent més elevat.

Per moció del senyor O'Donoghue, es va decidir que un *snowmobile* s'enduria Ralph Lorant per endavant i li trencaria una cama.

El senyor Birnbaum va mirar a la finestra i va dir encara hi és.

El senyor O'Donoghue va dir per l'amor de Déu, fem-lo passar.

El senyor Macksey sortí fora i demanà a l'home que entrés.

Al llindar de la porta, l'home dubtà per un moment.

El senyor Percy va dir passi, passi, no estigui nerviós.

El que presidia afegí els seus apressaments als del senyor Percy.

L'home deixà enrera el llindar i es deturà al bell mig de la sala.

El que presidia preguntà si, tal vegada, l'home tenia un greuge que volgués dur a l'atenció del comitè.

L'home va dir, no cap.

¿Per què, doncs, s'estava fora de la finestra, mirant endins?, va preguntar el senyor Macksey.

L'home va dir alguna cosa sobre tan sols voler «ser amb algú».

El senyor Percy va preguntar-li si tenia família, i l'home va dir que no.

És vostè de per aquí?, va preguntar la senyora Mallory, i l'home féu que no amb la testa.

Treballa enlloc?, preguntà el senyor Birnbaum, i l'home féu que no amb la testa.

Vol ser amb algú, va dir la senyora Mallory.

Sí, va dir el que presidia, ja ho entenc.

No és pas inusual, va dir el senyor Macksey.

Gens inusual, va dir la senyora Brown, que tornà a recordar als membres que havia de ser a casa a les deu, per rebre una telefonada des d'Oregon, de la seva filla.

Potser hauríem de fer-lo membre del comitè, va dir el senyor Percy.

Podria donar-nos una mica de *feedback*, va dir el senyor Birnbaum. Vull dir, suposo jo...

Ellen West va proposar que l'home fos fet membre del comitè. El senyor Birnbaum ho secundà. La moció fou aprovada per 12 a 6.

El senyor Percy s'aixecà, va anar a buscar una cadira plegable i la dugué fins a la taula del comitè.

L'home va asseure's a la cadira i va arrossegar-la més a prop de la taula.

D'acord, va dir. El primer que farem és que farem que tothom dugui pan-

talons amb pit. Pantalons amb pit grisos. Pantalons amb pit grisos amb samarretes de màniga curta, grises. Tindrem pregàries matinals, pregàries vesprals i pregàries a l'hora de dinar. De les 5 a les 7 de la tarda, exercicis gimnàstics per a tothom que tingui més de quatre anys d'edat. Prohibides les flors als traus de les solapes. Prohibits els anells al nas. Prohibides les reunions d'una o més persones. Pel que fa a la qüestió de l'hora d'anar-se'n al llit, dubto entre dues possibilitats.

DONALD BARTHELME
traducció de Quim Monzó